

**VIITORUL CADRU JURIDIC RM-UE:
MOLDOVA – STAT ASOCIAT UNIUNII EUROPENE***Oleg Cristal***Introducere**

În septembrie 2009 la Chișinău a fost instituit un nou Guvern, format din reprezentanți ai patru formațiuni politice (Partidul Liberal-Democrat din Moldova, Partidul Liberal, Partidul Democrat din Moldova și Alianța „Moldova Noastră”) membre ale Alianței pentru Integrare Europeană. Programul noului Guvern, intitulat „Integrare Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare”, stabilește drept prioritate de bază a Executivului central integrarea europeană a Republicii Moldova. La doar circa o săptămână de la inaugurarea Cabinetului de Miniștri condus de Vlad Filat, acesta, însoțit de viceprim-ministrul Iurie Leancă, ministru al Afacerilor Externe și Integrării Europene, au efectuat o vizită de două zile la Bruxelles. Această primă vizită peste hotare în calitate de prim-ministru în limbajul diplomatic înseamnă fixarea obiectivelor strategice de politică externă. Noua conducere de la Chișinău își stabilește obiective îndrăznețe în raport cu Uniunea Europeană, iar oficialitățile europene dau semnale de încurajare a aspirațiilor autorităților moldovenești.

Anul 2009 este un an de cotitură în relațiile moldo-comunitare și aceasta nu din cauza schimbărilor politice intervenite în țara noastră, care doar catalizează anumite procese. După circa doi ani de așteptare din partea Chișinăului și circa jumătate de an de așteptare din partea Comisiei Europene, cea din urmă a primit, la începutul acestei veri, undă verde în ce privește începerea negocierilor privind noul acord juridic cu Republica Moldova. Parteneriatul Estic lansat pe 7 mai 2009 de către UE și care cuprinde inclusiv țara noastră prevede semnarea cu statele non-UE din acest aranjament regional a unor acorduri de asociere. În urma vizitei premierului moldovean la Bruxelles a devenit clar că tratativele dintre Guvernul moldovean și Comisia Europeană referitoare la viitorul acord cu UE vor începe până la finele anului curent. Acest lucru a fost remarcat și de către Benita Ferrero-Waldner, Comisar European pentru Relații Externe și Politica Europeană de Vecinătate la întrevvedere cu Vlad Filat. Startul acestor negocieri a fost dat în luna octombrie anul curent, în timp ce negocierile propriu zise vor începe pe 12 ianuarie 2010. De asemenea, în viitorul apropiat Guvernul Republicii Moldova intenționează să inițieze și alte tratative cu UE, inclusiv cele privind semnarea Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător și liberalizarea regimului de vize până la anularea acestuia. În prezent, documentul politico-juridic care reglementează relațiilor moldo-comunitare este Acordul de Parteneriat și Cooperare (APC), expirat în 2008 dar prelungit mutual până la intrarea în vigoare a unui nou document. În aceeași condiție se află și un alt document tehnico-politic – Planul de Acțiuni RM-UE, care după ce a expirat în 2008 este prelungit pentru o perioadă indefinită.

Actualul cadru juridic RM-UE

Acordul de Parteneriat și Cooperare (APC) reprezintă baza juridică a relațiilor dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană. Acordul a fost semnat la 28 noiembrie 1994 și a intrat în vigoare la 1 iulie 1998 pentru o durată inițială de 10 ani. În aprilie 2004 la Bruxelles a fost semnat Protocolul adițional la Acordul de

Parteneriat și Cooperare dintre Comunitățile Europene cu statele lor membre și Republica Moldova. Prin semnarea acestui Protocol, APC a fost extins asupra statelor care au devenit membre ale UE la 1 mai 2004: Cehia, Cipru, Estonia, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Slovacia, Slovenia și Ungaria. În 2007 a fost semnat un alt Protocol adițional la acest document, după aderarea, la 1 ianuarie a aceluși an, a României și Bulgariei la UE. De remarcat că APC are un cadru stabilit de Comunitatea Europeană încă în negocierile cu URSS, ulterior UE a dus tratative și a semnat astfel de documente cu statele ex-sovietice. APC asigură baza colaborării cu UE în domeniul politic, comercial, economic, juridic, cultural-științific și are ca obiective susținerea Moldovei pentru:

- consolidarea democrației și statului de drept cu respectarea drepturilor omului și a minorităților prin asigurarea cadrului corespunzător al dialogului politic;
- dezvoltarea durabilă a economiei și finalizarea procesului de tranziție spre economia de piață prin promovarea schimburilor comerciale, investițiilor și relațiilor economice armonioase [1].

Potrivit APC, părțile recurg la valorile comune pe care le împărtășesc și stabilesc înțelegerea de a promova pacea și securitatea în întreaga lume. Totodată, părțile consimt să rezolve neînțelegerile apărute pe cale pașnică pentru ca atât principiile democratice și drepturile omului, cât și principiile economiei de piață să susțină politicile lor interne și externe și să constituie un element esențial pentru Acordul de Parteneriat și Cooperare. Părțile acordă una alteia clauza Națiunii Cele Mai Favorizate și limitează posibilitățile de impunere a restricțiilor la import și export. APC de asemenea prevede că în baza progresului înregistrat de Moldova pe calea reformelor orientate spre economia de piață, va fi luată în considerație posibilitatea începerii negocierilor pentru stabilirea Zonei de Comerț Liber (ZCL). Una din concluziile studiului comun al Comisiei Europene și Guvernului de la Chișinău asupra efectelor ZCL (elaborat în 1999) sugerează ca ZCL să fie introdusă atunci când condițiile normative, administrative și economice din Moldova îi vor permite să beneficieze pe deplin din instituirea acestei zone [2].

În conformitate cu APC, relațiile Moldovei cu Uniunea Europeană sunt instituționalizate prin intermediul celor trei structuri responsabile de promovarea dialogului politic și monitorizarea implementării acestui document: Consiliul de Cooperare RM-UE, Comitetul de Cooperare RM-UE și Subcomitetele de Cooperare RM-UE și Comitetul de Cooperare Parlamentară RM-UE.

APC nu pomenește nimic despre perspectiva asocierii politice, cu atât mai mult, despre aderarea la UE. Esența unor astfel de documente, așa cum se remarcă mai sus, este similară pentru mai multe state ex-sovietice, inclusiv Rusia, care nu și-a propus niciodată integrarea europeană. Din același considerent, în cadrul Directoratului general pentru Relații Externe al UE a fost creat un birou pentru Europa de Est, responsabil pentru Moldova, Ucraina, Belarus, Caucazul de Sud și Asia Centrală.

Pentru a încuraja bunele relații dintre UE și țările vecine, în 2004 Comisia Europeană a lansat Politica Europeană de Vecinătate (PEV). În conformitate cu strategia de securitate europeană, această politică a fost elaborată pentru a asigura prosperitatea, stabilitatea și securitatea tuturor părților implicate. Din PEV fac parte 15 state și Autoritatea Palestiniană, inclusiv 6 din Estul Europei, care acum se regăsesc în Parteneriatul Estic. În cadrul PEV, Republica Moldova a semnat pe 22 februarie 2005 la Bruxelles Planul de Acțiuni RM-UE [3]. Planul de Acțiuni RM-UE, prevăzut inițial pentru trei ani, este un document care include obiective strategice și acțiuni concrete pentru atingerea acestor obiective. Implementarea Planului de Acțiuni urmărește să avanseze semnificativ armonizarea legislației Moldovei, a normelor și standardelor sale cu cele ale UE. Îndeplinirea obiectivelor și acțiunilor incluse în Planul de Acțiuni urma să creeze condiții pentru avansarea relațiilor cu UE.

Planul de Acțiuni RM-UE a expirat în 2008, însă ultimul Raport de progres al Comisiei Europene, din aprilie 2009, referitor la implementarea acestui document spune că mai există restanțe într-un șir de domenii problematice. Aceste „cozi” au contribuit la faptul ca Planul de Acțiuni să se considere valabil și în prezent, aceasta în pofida faptului că Republica Moldova a întreprins eforturi pentru lansarea pe

parcursul anilor 2007-2008 a discuțiilor asupra avansării cadrului juridic existent prin obținerea unui statut diferit de cel al unui stat vecin. Diferite oficialități europene au promis în prima jumătate a anului 2008 că până la finele acelui an Comisia Europeană va definitiva mandatul de negociere cu Republica Moldova, însă acest lucru a fost posibil doar în 2009.

Pe lângă cele două documente-cadru, Republica Moldova și UE mai au un șir de acte normative ce reglementează relațiile bilaterale, care reies din APC și Planul de Acțiuni. Printre acestea poate fi menționat sistemul de Preferințe Comerciale Autonome (ATP)[4], acordat unilateral țării noastre de către Comisia Europeană. În conformitate cu ATP, intrat în vigoare la începutul anului 2008, Republica Moldova poate exporta pe piața europeană aproape 12 mii de categorii de mărfuri fără taxe vamale. Asimetria acestuia constă în faptul că produsele din statele-membre ale UE importante în țara noastră sunt impozitate, pe când mărfurile moldovenești exportate în spațiul comunitar nu sunt supuse taxelor vamale. Republica Moldova în felul acesta a devenit prima țară din CSI care dispune de astfel de beneficii în raport cu UE.

De asemenea, pot fi trecute în revistă Acordul de readmisie și Acordul privind facilitatea eliberării vizelor, semnate în 2007 și intrate în vigoare începând cu 1 ianuarie 2008. O altă inițiativă europeană la care participă Moldova este Parteneriatul de Mobilitate, care își propune să reducă fenomenul migrației ilegale în spațiul UE și care vine în rezultatul noilor directive lansate de către Comisia Europeană, privind:

- Abordarea Globală a Migrației a regiunilor vecinătate din estul și sud-estul UE;
- Politica Europeană cuprinzătoare în domeniul migrației[5].

Republica Moldova a fost aleasă împreună cu Republica Capului Verde drept țară pilot pentru implementarea Parteneriatului de Mobilitate. Declarația Comună RM-UE privind Parteneriatul de Mobilitate a fost semnată la 5 iunie 2008, la Luxemburg în cadrul reuniunii Consiliului Miniștrilor de Justiție și Afacerilor Interne ai UE. Proiectele aferente Parteneriatului de Mobilitate RM-UE, care vin în întâmpinarea cerințelor părții moldovenești, țin de următoarele domenii:

- Consolidarea relațiilor cu diaspora;
- Promovarea returului și reintegrării migranților moldoveni;
- Consolidarea capacităților instituționale în domeniul gestionării migrației;
- Investirea remitențelor;
- Gestionarea frontierei și securitatea documentelor;
- Asigurarea protecției sociale;
- Cooperarea în domeniul luptei contra migrației ilegale și a traficului de ființe umane.

Viitoarea relație contractuală RM-UE – o etapă calitativ nouă

În mai 2009, la Summitul de la Praga a fost lansat Parteneriatul Estic, un nou aranjament de cooperare regională în formatul „27+6” (statele-membre ale UE + șase state non-UE din estul Europei, inclusiv Moldova). Parteneriatul Estic prevede stabilirea unor relații aprofundate între UE și cele șase state din vecinătatea răsăriteană a comunității, având la bază o abordare individuală[6]. Cu aceste state urmează a fi semnate Acorduri de Asociere, însă diferite de cele încheiate cu statele din Balcani, care au perspectivă de aderare la UE.

Pe 15 iunie 2009, în cadrul reuniunii Consiliului pentru Afaceri Generale și Relații Externe (CAGRE) de la Luxemburg au fost adoptate Concluziile privind Republica Moldova care vin să confirme angajamentul Uniunii Europene pentru consolidarea relațiilor cu Republica Moldova, inclusiv prin

adoptarea mandatului de negociere a noului acord UE-RM în schimbul Acordului de Parteneriat și Cooperare, dar și să accentueze necesitatea respectării valorilor și principiilor democratice de către Moldova pentru avansarea dialogului moldo-comunitar. Concluziile CAGRE [7] se rezumă la următoarele:

- UE confirmă angajamentul de a consolida relațiile cu Moldova, în baza valorilor și principiilor comune, inclusiv și în cadrul Parteneriatului Estic, și **adoaptă mandatul de negociere a noului acord moldo-comunitar. Negocierile vor începe** când circumstanțele vor permite acest lucru, însă **abia după ce Republica Moldova va asigura un tratament egal tuturor cetățenilor UE** și va respecta principiul relațiilor de bună vecinătate;
- UE va acorda un suport consolidat Republicii Moldova pentru continuarea reformelor politice și economice orientate spre consolidarea democrației și buneii guvernări, statului de drept, libertății mass-media și respectării drepturilor și libertăților omului. În acest sens, va fi lansat și un "pachet cuprinzător" pentru suportul democrației;
- Consiliul este preocupat de abuzurile în domeniul drepturilor omului care au avut loc după alegerile parlamentare din 5 aprilie 2009 și de înrăutățirea libertății de expresie și libertății mass-media. În acest context, Consiliul cere realizarea unor investigații imparțiale și eficiente asupra violării drepturilor omului, precum și a evenimentelor din 7 aprilie, în comun cu societatea civilă și experți internaționali, și îndeamnă Republica Moldova să asigure un acces egal la mass-media pentru toate partidele politice, o alocare transparentă a licențelor media și să se abțină de la intimidarea mass-media independente, ONG-urilor și partidelor politice;
- Consiliul subliniază necesitatea unui dialog politic constructiv în situația politică existentă în Republica Moldova și îndeamnă autoritățile moldovenești să asigure desfășurarea liberă și corectă a alegerilor parlamentare anticipate, inclusiv prin cooperarea cu OSCE/ODIHR și cu Comisia de la Veneția a Consiliului Europei;

În textul de mai sus este subliniat faptul că negocierile vor începe după ce Chișinăul va abolii regimul de vize impus în aprilie 2009 față de cetățenii români, care sunt și cetățeni europeni. În septembrie anul curent, regimul de vize a fost abolit de către noua conducere a Republicii Moldova, această decizie figurând printre primele luate de către guvernarea AIE.

În declarațiile pentru presă, reprezentanții AIE speră ca Acordul de Asociere cu UE va fi semnat în 2010, ceea ce este destul de optimist, dacă e să privim la experiența statelor din Balcanii de Vest care au negociat astfel de documente, dar și a Ucrainei. Președintele Parlamentului, Mihai Ghimpu, a admis că acest document ar putea fi semnat chiar până la finele anului curent sau la începutul anului 2010, ceea ce nu este real. Durata negocierilor statelor din Balcanii de Vest privind Acordurile de Stabilizare și Asociere, a fost de circa 2,5-3 ani. Ucraina negociază Acordul de Asociere de circa 3 ani, sperând că îl va semna la finele anului curent. Prin urmare, ținta de a negocia Acordul de Asociere RM-UE în doar un singur an este ambițioasă, dar poate fi și periculoasă din perspectiva consistenței documentului. Negocierile propriu zise pe marginea Acordului de Asociere vor începe pe 12 ianuarie 2010.

Pe de o parte, există premise reale ca negocierile să aibă o durată mai scurtă, iar pe de altă parte, proverbul că „graba strică treaba” ar putea fi adevărat și în cazul nostru. Una dintre premisele ca tratativele să decurgă mult mai rapid în raport cu Ucraina este faptul că țara vecină a tot insistat doi ani la rând ca noul document juridic să ia forma unui Acord de Asociere, iar în cazul Moldovei acest fapt este clar din start, grație Parteneriatului Estic. În acest sens trebuie să remarcăm faptul că spre deosebire de Acordurile de Stabilizare și Asociere semnate de statele din Balcanii de Vest, Acordurile de Asociere semnate în cadrul Parteneriatului Estic nu vor oferi o perspectivă de aderare la UE. Anume din acest punct de vedere este cazul să fim mai cumpătați atunci când lansăm termeni finali pentru semnarea Acordului de Asociere. Mai mult timp pentru tratative poate însemna și mai multe argumente pentru fixarea în document a perspectivei de aderare. Pornind de la faptul că profunzimea reformelor este

oricând un atu important în apropierea de UE, Guvernul condus de Vlad Filat are toate șansele ca în următoarele luni să demonstreze partenerilor europeni că Republica Moldova se democratizează în regim accelerat. Analizând programul de guvernare al Guvernului Filat, intitulat „Integrare Europeană: Libertate, Democratizare, Bunăstare” [8], observăm că printre activitățile prioritare ale acestui Executiv sînt depășirea dificultăților în domeniile problematice indicate în rapoartele de progres ale Comisiei Europene. Guvernul intenționează să perfecționeze sistemul de protecție a drepturilor omului; să reformeze justiția; să consolideze sistemul național de integritate și de luptă împotriva corupției; să contribuie la liberalizarea spațiului mediatic și garantarea libertății de exprimare; să descentralizeze puterea și să asigure autonomia locală. Anume la aceste capitole Moldova are restanțe în implementarea Planului de Acțiuni RM-UE.

În cazul unor bune relații ale conducerii de la Chișinău cu partenerii din cadrul UE, inclusiv cancelarii din mai multe state europene, țara noastră ar putea să beneficieze de un lobby puternic din partea anumitor state-prietene în vederea acordării perspectivei de aderare, care urmează să fie fixată în Acordul de Asociere. Conjunctura în cadrul UE ar putea să devină mai favorabilă unei deschideri mai puternice către UE după ce irlandezii au aprobat prin referendum Tratatul de la Lisabona, urmând ca acest document să mai fie ratificat de Cehia, respectiv să fie pus în aplicare. Implementarea Tratatului de la Lisabona va contribui la depășirea crizei instituționale prin care trece UE în ultimii ani. În 2010 se speră că statele europene vor depăși criza economică, astfel ca recesiunea din 2008-2009 să treacă în ascensiune economică, ceea ce contribuie la sporirea optimismului atât în rândul guvernanților, cât și a populației de rând. O nouă creștere economică la nivel european ar putea reduce efectele așa-numitei „oboseli a extinderii”, iar ca rezultat să fie reluate discuțiile despre „politica ușilor deschise” a UE.

Timp mai este necesar și pentru pregătirea unei echipe de experți care urmează să negocieze pe domenii Acordul de Asociere. Guvernul precedent afirma că a pregătit deja 110 experți naționali care vor participa la negocierile viitorului cadru juridic cu UE. Este important ca noul Executiv să țină cont de persoanele instruite anterior în vederea purtării tratatelor, în cazul în care pregătirea acestora este una temeinică. În aceeași ordine de idei, Moldova trebuie să beneficieze de întreg suportul și expertiza pe

care le pot oferi statele recent aderate la UE, cele care se află acum în proces de aderare sau care au semnat deja Acorduri de Asociere. Nu mai puțin important este atragerea în acest proces a societății civile, cel puțin la nivel de consultanță.

Noul guvern va avea nevoie de timp și pentru elaborarea, respectiv, punerea în practică a unei strategii de comunicare externă, prin care ar convinge opinia publică din cadrul UE, dar, în special, elita politică din țările europene în ce privește oportunitatea unei deschideri mai mari față de Moldova, până la acceptarea țării noastre în calitate de potențial candidat pentru aderare. Totodată, este necesar de perfecționat Strategia de comunicare (internă) privind integrarea europeană și realizarea ei, astfel ca și societatea moldovenească să fie mai pregătită pentru provocările și costurile apropierei de UE.

Este remarcabil faptul că în programul de guvernare „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare” este stabilit drept obiectiv obținerea statutului de candidat pentru aderare la UE. Unii reprezentanți ai AIE cred că semnarea unui astfel de acord ce ar prevedea statutul de țară candidat poate fi realizat la finalul mandatului de 4 ani al actualului Guvern, ceea ce este un optimism exagerat, dar nu și fantastic. Îndeplinirea acestui deziderat depinde de conținutul Acordului de Asociere, de calitatea și viteza reformelor interne în Moldova etc. Printre acțiunile prioritare ale Guvernului Filat în vederea integrării europene mai figurează:

- Adoptarea și promovarea valorilor și standardelor europene în toate domeniile – politic, economic, social și juridic – prin implementarea criteriilor de la Copenhaga și a angajamentelor asumate în cadrul Consiliului Europei;
- Armonizarea legislației naționale cu acquis-ul comunitar;
- Promovarea unei integrări economice reale cu UE, inclusiv prin **încheierea Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător**;
- Demararea dialogului cu UE în domeniul liberalizării regimului de vize, cu scopul semnării unei Foi de Parcurș privind eliminarea vizelor, astfel încât să obținem **eliminarea regimului de vize pentru cetățenii Republicii Moldova**;
- Implementarea acțiunilor conforme Parteneriatului de Mobilitate dintre UE și Republica Moldova;
- Asigurarea securității energetice a țării prin instrumentele de care dispune UE și aderarea la piața energetică europeană;
- Implementarea unor strategii de comunicare (internă și externă) cu societatea și factorii externi din UE, precum și alți actori internaționali, privind integrarea europeană. Deschiderea unor centre de informare pe teritoriul țării în scopul informării corecte și cuprinzătoare a populației privind procesul de integrare europeană.

Semnarea unui Acord de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător cu UE este prevăzută și de strategia dezvoltării Parteneriatului Estic. În prima jumătate a anului curent, Comisia Europeană urma să desfășoare un studiu pentru a afla în ce măsură Moldova este pregătită pentru o Zonă de Liber Schimb cu UE. Deocamdată concluziile acestui studiu nu sunt cunoscute. Vecina noastră Ucraina intenționa să semneze acest document în acest an, dar se pare că evenimentul ar putea avea loc la începutul lui 2010, în plină campanie electorală în această țară.

Și liberalizarea sistemului de vize este unul din obiectivele dezvoltării Parteneriatului Estic. Comisia Europeană a remarcat că statele din Parteneriatul Estic, inclusiv Moldova, pot beneficia de un regim liberalizat de vize, până la excluderea totală a acestora într-un viitor îndepărtat. Actualul Guvern de la Chișinău și-a stabilit drept obiectiv semnarea în 2012 a unui acord de abolire a vizelor pentru moldovenii care vor călători în UE, similar cu obiectivul Ucrainei, țară care a demarat deja negocierile în acest sens în vara lui 2009. Noi putem negocia mai ușor în acest sens datorită includerii noastre în Parteneriatul de Mobilitate, despre care s-a scris mai sus. Despre „implementarea condițiilor necesare”

pentru lansarea dialogului vizând regimul de vize, premierul moldovean Vlad Filat a discutat, în cadrul vizitei la Bruxelles în perioada 29-30 septembrie, cu Vicepreședintele Comisei Europene, Comisarul pentru Justiție, Libertate și Securitate, Jacques Barrot. Pentru a ajunge mai ușor la un acord de abolire a vizelor, Moldova trebuie să respecte fidel Acordul de Readmisie și să securizeze frontiera de est, iar aici apare problema segmentului transnistrean al graniței moldo-ucrainene. Soluții în acest sens pot fi găsite de comun acord cu Ucraina și UE, prin intermediul EUBAM.

În cel mai apropiat timp Moldova urmează să adere la Tratatul Comunității Energetice (TEC). În cadrul întrevederii de la Bruxelles cu prim-ministrul Vlad Filat, Comisarul european pentru Energie, Andris Piebalgs a constatat încheierea negocierilor Republicii Moldova asupra TEC și perspectiva aderării Republicii Moldova la TEC în 2010 [9]. În acest sens, Piebalgs a exprimat disponibilitatea Comisiei Europene de a sprijini eforturile Guvernului Republicii Moldova în diversificarea resurselor de aprovizionare cu energie electrică și gaze naturale, dezvoltarea sectorului energiei renovabile și promovarea obiectivului eficienței consumului energiei.

Concluzii:

- Din cauza implementării defectuase a Planului de Acțiuni RM-UE, țara noastră a ratat cel puțin doi-trei ani în procesul de apropiere de Uniunea Europeană;
- Negocierile privind noul acord juridic RM-UE, care va avea forma unui Acord de Asociere, vor începe în ianuarie 2009 și ar putea dura de la câteva luni la câțiva ani;
- La acest moment nu se poate vorbi dacă viitorul Acord de Asociere va conține și perspectiva de aderare a Moldovei la UE;
- Obiectivul Guvernului Filat privind semnarea unui Acord de Asociere în 2010 este unul foarte îndrăzneț, dar nu este cazul de grăbit evenimentul în detrimentul conținutului acestui document;
- Conținutul Acordului de Asociere și posibilitatea avansării pe calea integrării europene va depinde în mare parte de calitatea și viteza reformelor la Chișinău;
- Un risc important care ar putea periclita procesul de negociere a noilor documente cu UE ar putea fi destabilizarea politică din Republica Moldova.
- Este necesar de perfecționat Strategia de comunicare (internă) privind integrarea europeană, urmată de o implementare efectivă a acesteia, astfel ca societatea moldovenească să fie pregătită pentru provocările și costurile apropierei de UE.

Recomandări:

- Noua conducere a Republicii Moldova urmează să-și concentreze eforturile în direcția aprofundării reformelor în domeniile considerate de Uniunea Europeană drept problematice, astfel demonstrând Uniunii Europene seriozitatea aspirațiilor europene a țării ;
- În condițiile în care vor fi scoase de pe agendă o bună parte din problemele privind funcționarea statului de drept, autoritățile de la Chișinău trebuie să convingă reprezentanții Consiliului Europei să treacă Republica Moldova din perioada de monitorizare, în cea de post-monitorizare;
- Este necesar de perfecționat Strategia de comunicare (internă) privind integrarea europeană, urmată și de o implementare efectivă a acesteia, astfel ca societatea moldovenească să fie pregătită pentru provocările și costurile apropierei de UE;
- Pentru evita o eventuală implementare defectuoasă a Convenției privind micul trafic de frontieră, ce urmează a fi semnată cu România în timpul apropiat, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene urmează să lanseze o campanie publică de informare. Încălcările flagrante ale acestui

document s-ar putea răsfrânge negativ asupra conținutului Acordului de liberalizare a vizelor cu Uniunea Europeană până la anularea acestuia, astfel că cetățenii moldoveni care vor beneficia de prevederile Convenției privind micul trafic de frontieră trebuie să fie bine informați despre drepturile și obligațiile lor;

- Negocierea viitoarelor documente ce vor reglementa relațiile Republicii Moldova cu Uniunea Europeană, în special a Acordului de Asociere, urmează să se desfășoare cu implicarea activă a experților din societatea civilă.

Surse:

- [1] Tendințe și realizări de Integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană <http://www.mfa.gov.md/integrarea-europeana/tendinte-si-realizari/>.
- [2] Raport pe Țară. Moldova, 2004. http://www.mfa.gov.md/img/docs/politica_europeana_de_vecinatate_ro.pdf.
- [3] Planul de Acțiuni UE-RM, http://www.europa.md/primary.php?d=rom_harta&m=Planul%20de%20actiuni%20UE-RM.
- [4] Preferințe Comerciale Autonome, <http://www.mec.gov.md/files/documents/Preferinte%20comerciale%20autonome%20info%20general.pdf>.
- [5] Parteneriatul de mobilitate RM-UE, www.mfa.gov.md/img/docs/BI_MP_nr1_md_final.pdf.
- [6] Parteneriatul Estic – oportunitate sau barieră pentru integrarea europeană a Moldovei?, <http://www.e-democracy.md/comments/political/200903312/>.
- [7] Guvernare și democrație în Moldova // e-journal, an.VII, nr. 139, 1–15 iunie 2009, <http://www.e-democracy.md/e-journal/20090615/#4>.
- [8] Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova „Integrare Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare”, <http://www.gov.md>.
- [9] Premierul Vladimir Filat a avut, la Bruxelles, întrevederi cu oficiali europeni, <http://www.moldpres.md/default.asp?Lang=ro&ID=118103>.

Policy Brief №7, 29 octombrie 2009

Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT

Adresa: str. V. Alecsandri nr. 97
Chișinău, MD-2012,
Republica Moldova

Tel.: (+373 22) 21 34 94
Fax: (+373 22) 21 29 92
E-mail: adept@e-democracy.md
Web: www.e-democracy.md

Responsabilitatea pentru cele afirmate în acest articol aparține doar autorului. Opiniile exprimate nu reprezintă în mod neapărat punctul de vedere al ADEPT sau FSM.

© Asociația ADEPT, 2009.
Toate drepturile rezervate.

Acest *Policy Brief* a apărut în cadrul proiectului „Relațiile UE - Moldova – Monitorizarea Progresului în Contextul Parteneriatului Estic”, realizat de Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT, cu sprijinul Fundației Soros-Moldova.

ADEPT este un centru independent de analiză și consultanță privind procesul decizional, politic, electoral și social-economic din Republica Moldova și din regiune.

Misiunea ADEPT constă în promovarea valorilor democratice și sprijinirea participării active a cetățenilor la viața publică.

Obiective strategice:

- contribuirea la realizarea eficientă a strategiilor guvernamentale orientate spre dezvoltarea social-economică și democratizarea Republicii Moldova;
- promovarea și consolidarea instituțiilor și procedurilor democratice;
- încurajarea și facilitarea participării cetățenilor la procesul decizional.